

Program wychowawczo-profilaktyczny

Zespół Szkolno-Przedszkolny w Żernicy

Spis treści:

- I. Wprowadzenie
- II. Podstawy prawne
- III. Cele wychowania i profilaktyki
- IV. Uczestnicy działań profilaktycznych
- V. Diagnoza
- VI. Plany działań wychowawczo-profilaktycznych (zgodnie z podstawą programową):
- VII. Ewaluacja programu
- VIII. Procedury szkolne:
 - VIII.1. Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością oraz w przypadku zagrożenia zdrowia lub/i życia uczniów na terenie szkoły
 - VIII.2. Procedura postępowania wobec ucznia uchylającego się od realizowania obowiązku szkolnego
 - VIII.3. Procedury reagowania w przypadku kryzysu związanego z zagrożeniem życia (próba samobójcza ucznia)
 - VIII.4. Procedury reagowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy wobec ucznia szkoły.
- IX. Strategia działań wychowawczych i zapobiegawczych oraz interwencyjnych skierowana do uczniów zagrożonych uzależnieniem

I. WPROWADZENIE

Szkolny „Program wychowawczo-profilaktyczny” jest dostosowany do potrzeb rozwojowych uczniów oraz potrzeb naszego środowiska lokalnego i obejmuje wszystkie treści i działania o charakterze wychowawczym i profilaktycznym.

Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości w sferze fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży.

Profilaktyka winna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Zadaniem szkolnej profilaktyki jest chronienie dzieci i młodzieży przed zagrożeniami poprzez działania wychowawczo-profilaktyczne, a także reagowanie w sytuacjach rozpoznawania pierwszych prób podejmowania ryzykownych zachowań.

Główną odpowiedzialność za proces wychowania dzieci ponoszą ich rodzice. Szkoła wspiera ich w tym zakresie, dążąc do tego, aby uczniowie:

- znajdowali w szkole środowisko wszechstronnego rozwoju osobowego (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, społecznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym);
- rozwijali w sobie dociekliwość poznawczą, ukierunkowaną na poszukiwanie prawdy, dobra i piękna w świecie;
- mieli świadomość życiowej użyteczności zarówno poszczególnych przedmiotów nauczania, jak i całej edukacji na danym etapie;
- poszukiwali, odkrywali i dążyli na drodze rzetelnej pracy do osiągnięcia celów życiowych i wartości ważnych dla odnalezienia własnego miejsca w świecie;
- uczyli się dialogu i współdziałania z innymi dla dobra wspólnego – jako podstawy życia społecznego;
- stopniowo przygotowywali się do odpowiedzialnego pełnienia przyszłych ról w rodzinie, społeczności lokalnej i państwie;
- rozpoznawali i szanowali wartości moralne zarówno w wymiarze osobistym, jak i społecznym.

Przy opracowaniu szkolnego „Programu wychowawczo-profilaktycznego” uwzględniono:

- obowiązujące akty prawne;
- dotychczasowe doświadczenia szkoły;
- zebrane od rodziców, uczniów i nauczycieli propozycje dotyczące głównych problemów wychowawczych i profilaktycznych w szkole i środowisku;

- przeprowadzoną diagnozę sytuacji wychowawczej, zagrożeń uzależnieniami w szkole i środowisku;
- przewidywane zmiany w szkole i środowisku, mogące mieć wpływ na proces wychowania.

Program przeznaczony jest do realizacji przez wychowawców klas we współpracy z nauczycielami wszystkich przedmiotów, pedagogiem, psychologiem, pielęgniarką szkolną i pozostałymi pracownikami szkoły, w zależności od stanu zasobów, potrzeb klasy oraz przy współpracy z rodzicami i środowiskiem lokalnym.

II. PODSTAWY PRAWNE

Podstawą „Programu wychowawczo-profilaktycznego” Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Żernicy są następujące akty prawne:

1. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. z 1997 r. Nr 78, poz. 483 z późn. zm.)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. - Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148)
3. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (Dz.U. 2019 poz. 1287)
4. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z 14 lutego 2017 w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz. U. z 2017 r., poz. 356)
5. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019 r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. 2019 poz. 639)
6. Konwencja o prawach dziecka z dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. 1991 nr 120 poz. 526)
7. Europejska Konwencja Praw Człowieka
8. Statut szkoły
9. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o postępowaniu w sprawach nieletnich (Dz.U. 2017 poz. 773)
10. Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 1878, z 2019 r. poz. 730, 1690.)
11. Ustawa z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (Dz.U. 2018 poz. 310)

12. Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2005 nr 179 poz. 1485 z późn. zm.)
13. Ustawa z dnia 9 listopada 1995 r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. 2019 poz. 638)

III. CELE WYCHOWANIA I PROFILAKTYKI

1. Kształtowanie poczucia tożsamości narodowej, przynależności do społeczności szkolnej, lokalnej i regionalnej, świadomości swoich praw i obowiązków. Zaznajamianie z zagrożeniami bezpieczeństwa i zdrowia oraz uczenie prawidłowej reakcji na te zagrożenia.
2. Kształtowanie nawyków kulturalnego zachowania, efektywnej współpracy komunikowania się z rówieśnikami i dorosłymi. Wdrażanie do życia w społeczności szkolnej i w grupie rówieśniczej. Kształtowanie postaw, respektowanie norm społecznych i wychowanie do wartości.
3. Wspieranie rozwoju intelektualnego, przygotowanie do odbioru dóbr kultury i sztuki, upowszechnianie czytelnictwa, szanowanie dorobku narodowego przy jednoczesnym otwarciu się na wartości europejskie. Zapobieganie zachowaniom agresywnym.
4. Kształtowanie właściwych nawyków higienicznych i zdrowotnych, umiejętności dokonywania wyboru zachowań chroniących zdrowie własne i innych ludzi, propagowanie ekologicznego stylu życia. Motywowanie do zdrowego stylu życia.
5. Wspomaganie, w miarę posiadanych zasobów, wszechstronnego i harmonijnego rozwoju ucznia, z uwzględnieniem jego indywidualnej sytuacji. Zapewnienie mu bezpieczeństwa fizycznego, psychicznego i emocjonalnego. Wspieranie ucznia w procesie nabywania wiedzy, sprawności, postaw i nawyków, które zapewniają mu przygotowanie do racjonalnego i godnego życia oraz kontynuacji nauki na dalszym etapie.
6. Zapobieganie i zmniejszanie szkód występujących w życiu młodych ludzi w związku z sięganiem przez nich po substancje uzależniające: ochrona młodego człowieka przed zagrożeniami, reagowanie na próby podejmowania zachowań ryzykownych przez odwołanie się do specjalistycznej pomocy, dostarczenie wiedzy o zagrożeniach współczesnego świata.
7. Ograniczenie i eliminowanie zachowań problemowych występujących wśród młodzieży jak: wagary, agresja i przemoc, wyłudzenie, wykroczenia przeciw prawu, przedwczesna inicjacja seksualna, pomoc w rozwijaniu ważnych umiejętności społecznych i psychologicznych, rozwijanie możliwości podejmowania działań alternatywnych poprzez zaangażowanie uczniów w działalność pozytywną ,m. in. wolontariat, zapobieganie wszelkiej dyskryminacji, popularyzowanie alternatywnych form spędzania czasu wolnego.

IV. UCZESTNICY SZKOLNEGO „PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO”

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniem i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- znają i akceptują „Program wychowawczo-profilaktyczny” proponowany przez szkołę;
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci.

Wychowawcy klas:

- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- prowadzą dokumentację nauczania;
- opracowują i realizują „Program wychowawczo-profilaktyczny”;
- koordynują pracę wychowawczo-profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno-pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- wspólnie z pedagogiem i psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów;
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej; integrują i kierują zespołem klasowym;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;

- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie;
- współpracują z rodzicami – włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką;
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, sądami rodzinnymi.

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele „Programu wychowawczo-profilaktycznego” szkoły.

Uczniowie:

- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności;
- współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- znają i przestrzegają norm zachowania obowiązujących członków społeczności szkolnej;
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa, wykorzystują metody mediacyjne w rozwiązywaniu sytuacji konfliktowych;

- kierują swym rozwojem i stają się być coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- poprzez swoich przedstawicieli uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, szkolny „Program wychowawczo-profilaktyczny”);

Pedagog i psycholog szkolny:

- prowadzą diagnozę indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów w celu określenia mocnych stron, predyspozycji, zainteresowań i uzdolnień uczniów oraz przyczyn niepowodzeń edukacyjnych lub trudności w funkcjonowaniu uczniów, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu przedszkola i szkoły;
- diagnozują sytuację wychowawczą w przedszkolu i szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych stanowiących barierę i ograniczających aktywne i pełne uczestnictwo ucznia w życiu przedszkola i szkoły;
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci i młodzieży;
- minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku przedszkolnym, szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- udzielają pomocy rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspierają nauczycieli, wychowawców i innych specjalistów w podejmowanych przez nich działaniach wychowawczych i profilaktycznych.

V. DIAGNOZA

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny opracowany został na podstawie diagnozy sytuacji dydaktyczno - wychowawczej w szkole dokonanej przy użyciu następujących narzędzi:

- wyników ewaluacji wewnętrznej przeprowadzonej w roku szkolnym 2018/19 w obszarze: Klimat społeczny szkoły,

- analizy ankiety przeprowadzonej wśród uczniów klas 5ab oraz 6ab w II półroczu 2018/19 dotyczącej aktywności młodych ludzi w cyberprzestrzeni,
- analizy ankiety dotyczącej kontaktów z użytkownikami przez uczniów klas, 7ab, 8ab oraz 3ab gimnazjum przeprowadzonej w II półroczu 2018/19,
- obserwacji uczniów na zajęciach dydaktycznych, wycieczkach, uroczystościach szkolnych, na korytarzach w czasie przerw;
- analizy dokumentacji pedagoga i psychologa szkolnego - analiza problemów szkolnych, działań interwencyjnych;
- analizy dokumentacji wychowawców, wpisów do dzienników szkolnych dotyczących kontaktów z rodzicami;
- analizy wyników klasyfikacji rocznej w roku 2018/19, w tym ocen zachowania,
- analizy frekwencji za rok szkolny 2018/19,
- analizy wniosków do dalszej pracy wychowawczej formułowanych przez nauczycieli na konferencji podsumowującej rok szkolny 2018/19.

Rekomendacje do dalszej pracy w roku szkolnym 2019/20:

1. Zaplanować działania wychowawcze pod kątem modyfikacji związanych z kształtowaniem klimatu społecznego oraz wzajemnych relacji pomiędzy uczniami.
2. Kontynuować działania profilaktyczne zapobiegające wczesnej inicjacji alkoholowej uczniów. Poszukiwać nowych, atrakcyjnych dla uczniów działań wychowawczych.
3. W profilaktyce palenia położyć nacisk na szkodliwość e-papierosów. Tematyka ta powinna pojawiać się na zajęciach z wychowawcą w każdym roku szkolnym. Temat szkodliwości e-papierosów powinien być również poruszany na spotkaniach z rodzicami.
4. Kontynuować pedagogizację rodziców w obszarze bezpieczeństwa w Internecie.
5. Działania profilaktyczne podejmowane przez wychowawców wzbogacić programami zewnętrznymi rekomendowanymi przez MEN.

VI. KLASOWE PLANY DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNYCH (ZAŁĄCZNIK 1)

VII. EWALUACJA

Szkolny „Program wychowawczo-profilaktyczny” ZS-P w Żernicy jest poddawany okresowej ewaluacji. Jej celem jest zbadanie skuteczności podjętych działań.

Do zadań zespołu odpowiadającego za przeprowadzenie ewaluacji należy:

- wybór obszaru do szczegółowej ewaluacji;
- szczegółowe zaplanowanie działań ewaluacyjnych, (identyfikacja populacji przeznaczonej do diagnozy, dobór narzędzi badawczych);
- zaplanowanie sposobu opracowania i interpretacji wyników ewaluacji;
- sformułowanie wniosków, które będą stanowiły podstawę do ewentualnego udoskonalenia programu.

VIII. PROCEDURY SZKOLNE:

VIII.1. Procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością oraz w przypadku zagrożenia zdrowia lub/i życia uczniów na terenie szkoły *(na podstawie Krajowego Programu Zapobiegania Niedostosowaniu Społecznemu i Przestępczości wśród Dzieci i Młodzieży przyjętego przez Radę Ministrów w dniu 13.01.2004 r.)*

- 1. W przypadku uzyskania informacji, że uczeń, który nie ukończył 18 lat, używa alkoholu lub innych środków w celu wprowadzenia się w stan odurzenia, uprawia nierząd bądź przejawia inne zachowania świadczące o demoralizacji, nauczyciele podejmują następujące kroki:**

- Przekazują uzyskaną informację wychowawcy klasy.
- Wychowawca informuje o fakcie pedagoga szkolnego i dyrektora szkoły.
- Wychowawca wzywa rodziców ucznia do szkoły i przekazuje im uzyskaną informację. Przeprowadza rozmowę z rodzicami oraz uczniem, w ich obecności. W przypadku potwierdzenia informacji zobowiązuje ucznia do zaniechania negatywnego postępowania, rodziców, zaś bezwzględnie do szczególnego nadzoru nad dzieckiem. W toku interwencji profilaktycznej można zaproponować rodzicom skierowanie dziecka do specjalistycznej placówki i udział dziecka w programie terapeutycznym.

2. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że na terenie szkoły znajduje się uczeń będący pod wpływem alkoholu lub narkotyków, powinien podjąć następujące kroki:

- Powiadamia o swoich przypuszczeniach wychowawcę klasy.
- Odizolowuje ucznia od reszty klasy, ale ze względu na bezpieczeństwo nie pozostawia go samego, stwarza warunki, w których nie będzie zagrożenia dla jego życia i zdrowia.
- Wzywa lekarza w celu stwierdzenia stanu trzeźwości lub odurzenia, ewentualnie udziela pomocy medycznej.
- Zawiadamia o fakcie dyrektora szkoły oraz rodziców, których zobowiązuje do bezzwłocznego odebrania ucznia ze szkoły. Gdy rodzice odmówią odebrania dziecka, o pozostawieniu ucznia w szkole, przewiezieniu do placówki służby zdrowia albo przekazaniu do dyspozycji funkcjonariuszom policji decyduje lekarz – po ustaleniu stanu zdrowia i w porozumieniu z dyrektorem szkoły.

3. W przypadku, gdy nauczyciel znajduje na terenie szkoły substancję przypominającą wyglądem narkotyki, powinien podjąć następujące kroki:

- Zachowując środki ostrożności, zabezpiecza substancję przed dostępem do niej osób niepowołanych oraz ewentualnym jej zniszczeniem do czasu przyjazdu policji, próbuje (o ile jest to możliwe w zakresie działań pedagogicznych) ustalić, do kogo należy znaleziona substancja.
- Powiadamia o zaistniałym przypadku dyrektora szkoły, wzywa policję.
- Po przyjeździe policji niezwłocznie przekazuje informacje dotyczące szczegółów zdarzenia.

4. W przypadku, gdy nauczyciel podejrzewa, że uczeń posiada przy sobie substancję przypominającą narkotyk, powinien podjąć następujące kroki:

- W obecności innej osoby (wychowawca, pedagog, dyrektor) ma prawo żądać, by uczeń przekazał mu tę substancję, pokazał zawartość torby szkolnej oraz kieszeni (w odzieży), ewentualnie innych przedmiotów – pod kątem ich związku z poszukiwaną substancją. Nauczyciel nie ma prawa samodzielnie wykonać czynności przeszukania odzieży ani teczki ucznia – jest to czynność zastrzeżona wyłącznie dla policji.
- O swoich spostrzeżeniach powiadamia dyrektora szkoły oraz rodziców ucznia i wzywa ich do natychmiastowego stawiennictwa.
- W przypadku, gdy uczeń, mimo wezwania, odmawia przekazania nauczycielowi substancji i pokazania zawartości teczki, dyrektor szkoły wzywa policję
- Jeżeli uczeń wyda substancję dobrowolnie, nauczyciel po odpowiednim zabezpieczeniu zobowiązany jest bezzwłocznie przekazać ją do jednostki policji. Wcześniej próbuje ustalić,

w jaki sposób i od kogo uczeń nabył substancję. Całe zdarzenie nauczyciel dokumentuje, sporządzając możliwie dokładną notatkę z ustaleń wraz ze swoimi spostrzeżeniami.

5. Postępowanie wobec ucznia-sprawcy czynu karalnego lub przestępstwa:

- Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
- Ustalenie okoliczności czynu i ewentualnych świadków zdarzenia.
- Przekazanie sprawcy (o ile jest znany i przebywa na terenie szkoły) dyrektorowi lub pedagogowi szkolnemu pod opiekę.
- Powiadomienie rodziców ucznia-sprawcy.
- Niezwłoczne zawiadomienie policji w przypadku, gdy sprawa jest poważna (rozbój, uszkodzenie ciała) lub sprawca nie jest uczniem szkoły i jego tożsamość nie jest nikomu znana.
- Zabezpieczenie ewentualnych dowodów przestępstwa.

6. Postępowanie nauczyciela wobec ucznia, który stał się ofiarą czynu karalnego:

- Udzielenie pierwszej pomocy (przedmedycznej) bądź zapewnienie jej udzielenia przez wezwanie lekarza w przypadku, gdy ofiara doznała obrażeń.
- Niezwłoczne powiadomienie dyrektora szkoły.
- Powiadomienie rodziców ucznia.
- Niezwłoczne wezwanie policji w przypadku, gdy istnieje konieczność profesjonalnego zabezpieczenia śladów przestępstwa, ustalenia okoliczności i ewentualnych świadków zdarzenia.

7. W przypadku znalezienia na terenie szkoły broni, materiałów wybuchowych itp. należy:

- Zapewnić bezpieczeństwo osobom przebywającym na terenie szkoły.
- Uniemożliwić dostęp osób postronnych.
- Wezwać policję.

VIII.2. Procedura postępowania wobec ucznia uchylającego się od realizowania obowiązku szkolnego

Rodzice mają obowiązek bez zbędnej zwłoki usprawiedliwić nieobecności dziecka.

Po zakończeniu miesięcznego okresu rozliczania frekwencji uczniów wychowawca, który zauważy nieusprawiedliwioną absencję ucznia, przeprowadza z nim rozmowę wyjaśniającą zaistniałą sytuację. Sporządza krótką notatkę, informując rodziców przez dziennik elektroniczny o nieusprawiedliwionych nieobecnościach.

W przypadku braku poprawy wychowawca informuje pedagoga szkolnego o zaistniałym problemie, podejmując wspólnie z nim środki zaradcze w postaci:

- wezwania rodziców, nawiązania z nimi ścisłej współpracy w zakresie opuszczania zajęć przez ucznia;

- objęcia ucznia wagarującego opieką pedagoga;

- zgłoszenia sprawy dyrektorowi, jeżeli rodzice/opiekunowie nie nawiązują współpracy ze szkołą oraz w przypadku dalszego uchylania się ucznia od obowiązku szkolnego. Dyrektor sprawdza przyczyny nieobecności ucznia przez rozmowę z rodzicami ucznia na terenie szkoły, w trakcie której informuje rodziców (opiekunów) o obowiązujących przepisach prawnych w zakresie obowiązku szkolnego lub obowiązku nauki, w tym o środkach egzekucyjnych;

Wychowawca, dyrektor oraz rodzice ucznia podejmują wspólne działania zaradcze w celu regularnego realizowania obowiązku szkolnego przez danego ucznia. W sytuacji, gdy uczeń w dalszym ciągu nie realizuje obowiązku szkolnego, dyrektor szkoły kieruje wniosek o wszczęcie egzekucji administracyjnej do organu egzekucyjnego, jakim jest gmina.

Dyrektor szkoły w porozumieniu z wychowawcą ucznia pisemnie informuje Sąd Rejonowy, Wydział Rodzinny i Nieletnich o uchylaniu się ucznia od obowiązku szkolnego.

VIII.3. Procedury reagowania w przypadku kryzysu związanego z zagrożeniem życia (próba samobójcza ucznia)

Procedura reagowania w sytuacji kryzysu związanego z zagrożeniem życia na terenie szkoły jest wynikiem pracy zespołowej (SZZK). Niezbędnym działaniem jest, aby każdego dnia w trakcie realizacji zadań interwencyjnych, zespół spotkał się rano – przedstawił zaplanowane działania, a po zakończeniu dnia zdał raport z efektów działań zrealizowanych w danym dniu. Istotne jest, aby Dyrektor Szkoły – osoba zarządzająca sytuacją kryzysową na terenie szkoły – była informowana o przebiegu i efektach działań. Umożliwia to informowanie Urzędu Gminy, Kuratorium Oświaty, mediów i innych podmiotów mających uprawnienia do informacji.

W skład Szkolnego Zespołu Zarządzania Kryzysem wchodzi:

- dyrektor szkoły

- zastępca dyrektora szkoły

- psycholog szkolny

- pedagog szkolny

W zależności od skali i specyfiki zdarzenia związanego z zagrożeniem lub zaistniałym zdarzeniem uwzględnia się powołanie innych osób – np. wychowawca danej klasy, związany z danym problemem nauczyciel.

Instytucje wspierających szkołę w sytuacji kryzysu:

- Poradnia Psychologiczno- Pedagogiczna w Knurowie (32 235 14 76);
- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Gliwicach Punkt Interwencji Kryzysowej (32 332 66 16);

Etap organizowania działań i pomocy osobom poszkodowanym w wyniku zdarzenia – procedura reagowania w odpowiedzi na zdarzenie związane z zagrożeniem samobójstwem lub śmiercią ucznia.

1. Zebranie Szkolnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego.
2. Określenie działań zespołu w sytuacji zdarzenia kryzysowego z udziałem przedstawiciela Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej – (PPP) lub Punktu Interwencji Kryzysowej.
3. Analiza sytuacji związanej z wydarzeniem krytycznym: ocena skali zdarzenia, ocena szkód, ocena zagrożeń, ocena potrzeb – ustalenie osób poszkodowanych i wytypowanie uczniów do objęcia indywidualną pomocą psychologiczną, określenie priorytetów, schematu działań i szczegółowego podziału zadań.
4. Działania interwencyjne o charakterze informacyjnym i prawnym.
 - Przekazanie informacji o zdarzeniu zespołowi klasowemu – Dyrektor Szkoły ze wsparciem psychologa/pedagoga szkolnego (po ustaleniu działań na zebraniu SZZK);- Zarządzanie informacją o zdarzeniu: informowanie Wydziału Edukacji UG, Kuratorium Oświaty, kontakt z mediami – Dyrektor/z-ca Dyrektora Szkoły;
 - Działania prawne związane ze zdarzeniem – kontakt z Policją, Prokuraturą, Sądem itp. – dyrektor/z-ca dyrektora szkoły;
 - Wsparcie ze strony Pracownika PPP lub PIK.
5. Objęcie pomocą osób poszkodowanych w wyniku zdarzenia:
 - ucznia (w zależności od sytuacji na terenie szkoły i/lub poza nią);
 - zespołu klasowego – wyłonienie uczniów wymagających indywidualnego wsparcia psychologicznego;
 - rodziny ucznia;
 - innych członków społeczności szkolnej w zależności od specyfiki zdarzenia.

Zadania dyrektora szkoły:

- powiadomienie policji, pogotowia ratunkowego, rodziców i innych;
- decyzja o ewentualnym przerwaniu pracy szkoły lub lekcji;
- decyzja o ewentualnym przeprowadzeniu ewakuacji pracowników i uczniów;

- zabezpieczenie dokumentów;
- kierowanie służb interwencyjnych do miejsca zdarzenia;
- utrzymywanie kontaktu z mediami.

Zadania wychowawcy klasy:

- powiadomienie uczniów w klasie i podjęcie w miarę potrzeby tematów dyskusji;
- niezwłoczne zidentyfikowanie uczniów potrzebujących pomocy, i zawiadomienie o tym pedagoga, psychologa;
- eskortowanie uczniów szczególnie pobudzonych, roztrzęsionych do miejsca udzielania pomocy;
- monitorowanie stanu uczniów w okresie późniejszym;
- angażowanie zespołu klasowego w konstruktywne formy aktywności (w zależności od rodzaju zdarzenia).

Zadania pedagoga/psychologa:

- koordynowanie działań związanych z pomocą psychologiczną, w tym zgłaszanie zapotrzebowania wsparcia w tym zakresie;
- stałe udzielanie informacji – informacja jest podstawową formą pomocy sytuacji krytycznej;
- kontaktowanie się z instytucjami i organizacjami w sprawie ewentualnego wsparcia dla uczniów;
- prowadzenie ewidencji uczniów, którym należy udzielić pomocy;
- informowanie rodziców/prawnych opiekunów o konieczności udzielania pomocy i zachęcanie do kontynuowania stosownych form pomocy poza szkołą;
- pomoc rodzicom w zrozumieniu podstawowych, typowych reakcji ich dzieci na zdarzenie kryzysowe;
- pomoc pracownikom szkoły w radzeniu sobie z własnymi reakcjami na zdarzenie kryzysowe.

Zadania pielęgniarki szkolnej:

- udzielanie pierwszej pomocy przedmedycznej;
- zgłaszanie potrzeb pomocy medycznej;
- przekazanie lekarzom niezbędnych informacji o sytuacji poszkodowanego.

Etap podsumowania i ewaluacji działań.

- Zebranie Szkolnego Zespołu Zarządzania Kryzysowego celem podsumowania efektów działań, kosztów i dalszych potrzeb osób poszkodowanych.

- Zaplanowanie działań postinterwencyjnych – form pomocy osobom poszkodowanym w odpowiedzi na rozpoznane i zgłoszone potrzeby.
- Sporządzenie raportu końcowego.
- Zorganizowanie wsparcia dla osób zaangażowanych w organizowanie i realizację pomocy osobom poszkodowanym w wyniku zdarzenia – wsparcie dla członków SZKK.

VIII.4. Procedury reagowania w przypadku ujawnienia cyberprzemocy wobec ucznia szkoły.

1. Jeśli zgłaszającym jest ofiara cyberprzemocy, podejmując działania przede wszystkim należy okazać wsparcie, z zachowaniem jej podmiotowości i poszanowaniem jej uczuć. Potwierdzić, że ujawnienie przemocy jest dobrą decyzją. Taką rozmowę należy przeprowadzić w miejscu bezpiecznym, zapewniającym ofierze intymność. Nie należy podejmować kroków, które mogłyby prowadzić do powtórnej wiktymizacji czy wzbudzić podejrzenia sprawcy (np. wywoływać ucznia z lekcji do dyrekcji).
2. Jeśli osobą zgłaszającą nie jest ofiara, na początku prosimy o opis sytuacji, także z zachowaniem podmiotowości i poszanowaniem uczuć osoby zgłaszającej (np. strach przed byciem kapusiem, obawa o własne bezpieczeństwo).
3. Należy zabezpieczyć wszystkie dowody związane z aktem cyberprzemocy (np. zrobić kopię materiałów, zanotować datę i czas otrzymania materiałów, dane nadawcy, adresy stron www, historię połączeń , etc.). W trakcie zbierania materiałów należy zadbać o bezpieczeństwo osób zaangażowanych w problem.
4. Identyfikacja sprawcy(ów) często jest możliwa dzięki zebranych materiałom – wynikiom rozmów z osobą zgłaszającą, z ofiarą, analizie zebranych materiałów. Ofiara często domyśla się, kto stosuje wobec niego cyberprzemoc.
5. Jeśli ustalenie sprawcy nie jest możliwe, a w ocenie kadry pedagogicznej jest to konieczne, należy skontaktować się z Policją. **Bezwzględnie należy zgłosić rozpowszechnianie nagich zdjęć osób poniżej 18 roku życia (art. 202 par. 3 KK)**
6. Gdy sprawca cyberprzemocy jest znany i jest on uczniem szkoły, pedagog szkolny przeprowadza z nim rozmowę o jego zachowaniu. Rozmowa taka ma służyć ustaleniu okoliczności zdarzenia, jego wspólnej analizie (w tym np. przyjrzeniu się przyczynom), a także próbie rozwiązania sytuacji konfliktowej (w tym sposobów zadośćuczynienia ofiarom cyberprzemocy).

7. Cyberprzemoc podlega sankcjom określonym w wewnętrznych przepisach szkoły (m. in. w statucie, regulaminie kar).

8. W pierwszej kolejności należy udzielić wsparcia ofierze. Musi się ona czuć bezpieczna i zaopiekowana przez dorosłych. Na poczucie bezpieczeństwa dziecka wpływa fakt, że wie ono, iż szkoła podejmuje kroki w celu rozwiązania problemu.

9. Należy pomóc ofierze (rodzicom ofiary) w zabezpieczeniu dowodów (to może być dla niej zadanie trudne zarówno ze względów technicznych, jak i emocjonalnych), zerwaniu kontaktu ze sprawcą, zadbaniu o podstawowe zasady bezpieczeństwa on-line (np. nieudostępnianie swoich danych kontaktowych, kształtowanie swojego wizerunku etc).

10. Pomoc ofierze nie może kończyć się w momencie zakończenia procedury. Warto monitorować sytuację, „czuwać ” nad jej bezpieczeństwem, np. zwracać uwagę czy nie są podejmowane wobec niej dalsze działania przemocowe, obserwować, jak sobie radzi w grupie po ujawnionym incydencie cyberprzemocy.

11. W działania wobec ofiary należy także włączyć rodziców/opiekunów ofiary –trzeba na bieżąco ich informować o sytuacji, pamiętając przy tym o podmiotowym traktowaniu dziecka –mówiąc mu o tym i starając się uzyskać jego akceptację dla udziału rodziców. Jeśli dziecko nie wyraża zgody, należy omówić z nim jego obawy, a jeśli to nie pomaga powołać się na obowiązujące nas zasady i przekazać informację rodzicom.

12. W trakcie rozmowy z dzieckiem i/lub jego rodzicami/opiekunami, jeśli jest to wskazane, można zaproponować pomoc specjalisty (np. psycholog szkolny, poradnia psychologiczno-pedagogiczna) oraz przekazać informację o możliwości zgłoszenia sprawy Policji.

13. Samo wystąpienie zjawiska cyberprzemocy nie jest jednoznaczne z koniecznością zaangażowania Policji i sądu rodzinnego –celem procedury jest umożliwienie rozwiązania sytuacji problemowej na poziomie pracy wychowawczej szkoły. Szkoła powinna powiadomić odpowiednie służby (np. sąd rodzinny), gdy wykorzysta wszystkie dostępne jej środki wychowawcze (rozmowa z rodzicami, konsekwencje z statutu i/lub regulaminu wobec ucznia) i interwencje pedagogiczne, a ich zastosowanie nie przynosi pożądanych rezultatów (np. nie ma zmian postawy ucznia).

14. Kontakt z Policją wymagają wszelkie sytuacje, w których zostało naruszone prawo (np. groźby karalne, świadome publikowanie nielegalnych treści,

rozpowszechnianie nagich zdjęć z udziałem małoletnich). Za zgłoszenie odpowiada dyrektor szkoły.

15. Kontakt z dostawcą usługi może być wskazany w celu usunięcia z sieci kompromitujących lub krzywdzących materiałów. Do podjęcia takiego działania stymuluje administratora serwisu art. 14 Ustawy z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną.

IX. STRATEGIA DZIAŁAŃ WYCHOWAWCZYCH I ZAPOBIEGAWCZYCH ORAZ INTERWENCYJNYCH SKIEROWANA DO UCZNIÓW ZAGROŻONYCH UZALEŻNIENIEM NA ROK SZKOLNY 2019/20

Lp.	Obszar działania	Zadania	Termin
1.	Edukacja prozdrowotna oraz promocja zdrowia psychicznego i zdrowego stylu życia	Szczegółowe zadania w planie pracy Zespołu ds. promocji zdrowia.	cały rok
2.	Działalność informacyjna	- Rozpowszechnienie wśród rodziców ulotek informacyjnych dotyczących zagrożeń związanych z używaniem substancji psychoaktywnych; - Edukacja w zakresie odpowiedzialności prawnej nieletnich we współpracy z Policją	cyklicznie I półrocze
3.	Zadania w zakresie pomocy uczniom zagrożonym uzależnieniem	- objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną na terenie szkoły; - współpraca z PPP w Knurowie; - kierowanie do przychodni specjalistycznych uczniów podejrzanych o uzależnienie (<i>Stowarzyszenie Pomocy Arka Noego w Gliwicach - pomoc dla młodzieży, Centrum Zdrowia Psychicznego i Leczenia Uzależnień Stowarzyszenie „Familia” w Gliwicach, OPiLu w Zabrze</i>)	w miarę potrzeb
4.	Procedury postępowania w sytuacji używania lub rozpowszechniania	Zapoznanie nowych nauczycieli z obowiązującymi w szkole procedurami postępowania w sytuacjach związanych	wrzesień

	substancji psychoaktywnych	z używaniem i rozpowszechnianiem środków psychoaktywnych oraz procedurami interwencyjnymi	
5.	Współpraca z rodzicami	Indywidualne rozmowy z rodzicami uczniów szczególnie zagrożonych uzależnieniem, w razie konieczności przekazanie kontaktu do specjalistycznych instytucji	w miarę potrzeb
6.	Zajęcia profilaktyczne i umożliwiające alternatywne zaspokajanie potrzeb psychicznych i społecznych	<ul style="list-style-type: none"> - <i>Smaki życia czyli debata o dopalaczach</i> – program profilaktyki uniwersalnej bazujący na metodach aktywizujących – uczniowie klas VIII - <i>CUDER</i> – program profilaktyki zintegrowanej (cyberprzemoc) dla uczniów klas V - <i>Klikam z głową</i>- bezpieczeństwo w wirtualnej przestrzeni (kampania Urzędu Komunikacji Elektronicznej) uczniowie klas III oraz VI - <i>Stop uzależnieniom</i> – konkurs na reklamę społeczną - <i>Nikotyna i e-papierosy – wpływ na młodego człowieka</i> - – prelekcja PPP dla uczniów klas VIIa i VIIIab - Tematyka gzw; - Plan pracy szkoły – kalendarz imprez - Wycieczki i turystyka szkolna - Zajęcia pozalekcyjne wg planu 	<p>I półrocze</p> <p>II półrocze</p> <p>I półrocze</p> <p>II półrocze</p> <p>II półrocze</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p>
7.	Formy zajęć profilaktycznych podejmowane w szkole	<ul style="list-style-type: none"> - Realizacja tematyki profilaktycznej na gzw; (w tym zajęcia integrujące zespoły uczniowskie, przeciwdziałanie agresji w grupie rówieśniczej) - Program podnoszenia kompetencji społecznych (uczniowie klasy IV) przy współpracy PPP 	<p>cały rok</p> <p>II półrocze</p>

		<p>- <i>Międzynarodowy Dzień Świadomości Autyzmu</i></p> <p>- Indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami;</p>	<p>kwiecień</p> <p>w miarę potrzeb</p>
8.	Edukacja rówieśnicza	<p>- <i>Dzień Bezpiecznego Internetu</i> organizowany przy współpracy samorządu uczniowskiego;</p> <p>- Zajęcia warsztatowe dotyczące bezpiecznego korzystania z Internetu, prowadzone przez uczniów;</p>	<p>II półrocze</p> <p>II półrocze</p>
9.	Współpraca ze służbą zdrowia i Policją	<p>- Procedury postępowania w sytuacjach wymagających interwencji służb (Szkolny Program Profilaktyki);</p> <p>- Dyżury pielęgniarki szkolnej</p>	<p>w miarę potrzeb</p> <p>3x/tyg.</p>
10.	Współpraca z Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych	<p>- Finansowanie udziału w wycieczkach szkolnych dla uczniów z rodzin z problemem alkoholowym;</p> <p>- Finansowanie zewnętrznych programów profilaktycznych dla uczniów.</p>	<p>kwiecień/ czerwiec</p> <p>w miarę potrzeb</p>
11.	Indywidualna opieka psychologiczno – pedagogiczna nad uczniami zagrożonymi uzależnieniami.	<p>- Monitorowanie kontaktów z używkami przez wychowawców;</p> <p>- Indywidualne rozmowy psychologa i pedagoga szkolnego z uczniami zagrożonymi uzależnieniem;</p> <p>- Zorganizowanie grupowych zajęć psychoedukacyjnych dla uczniów zagrożonych uzależnieniem</p>	<p>w miarę potrzeb</p>
12.	Doskonalenie nauczycieli w zakresie profilaktyki uzależnień i innych problemów.	Udział nauczycieli w szkoleniach oferowanych przez placówki specjalistyczne	<p>w miarę potrzeb</p>
13.	Ewaluacja podejmowanych działań	Analiza sprawozdań zespołów: oddziałowych, ds. promocji zdrowia oraz	<p>czerwiec</p>

	wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych.	działań wychowawczych podejmowanych przez wychowawców klas, pedagoga i psychologa szkolnego.	
--	---	--	--

Program Wychowawczo-Profilaktyczny Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Żernicy został przedstawiony na zebraniu Rady Pedagogicznej Zespołu w dniu 10 września 2019 roku (uchwała nr 6/2019/2020) oraz Radzie Rodziców Zespołu Szkolno-Przedszkolnego w Żernicy w dniu 24 września 2019 roku (zatwierdzony w tym dniu uchwałą Rady Rodziców nr 2/2019/2020).